

Nr 3 2016

Medsols

Den symboliska befästningen av Gotland är ett steg mot NATO, kärnvapen och ökade risker för befolkningen

FMKK står på två ben, mot kärnkraft och mot kärnvapen. Under min relativt korta tid i organisationen har vi till stor del haft fokus på kärnkraftsmotståndet och de hållbara energialternativen. Under vårt Almedalsseminarium i somras försökte vi använda båda benen. Vi tog upp både klimatet/hållbarheten och freden och konkretiserade dessa frågor i den gotländska myllan. Det blev två parallella spår som inte riktigt sammanföll och det fanns en större spänning och poten-

tial i fredsfrågan. Det berodde nog dels på kraften i Ålands-exemplet och dels på de aktuella hoten om en militär uppladdning i Östersjön med NATO som triggar Ryssland och båda med kärnvapen i fickorna. Vi missade också – som alla andra – att belysa den militära verksamhetens gigantiska fotavtryck och miljöförstöring.

Med hjälp av en krigshetsande och rysshatare journalist på Dagens Nyheter har de svenska generalerna delvis tagit över säkerhetspolitiken från politikerna. Det är något vi inte är vana vid i

vårt land, det liknar mer till exempel Turkiet eller Thailand. De 150 skaraborgssoldaterna är visserligen inte något större hot mot någon men signalerar en symbolisk upprustning som är avsedd att förhindra en eftertänksam diskussion om säkerhets- och fredspolitiska alternativ.

Hade den svenska regeringen haft det freds- och nedrustningsperspektiv nationellt som man säger sig ha internationellt och i FN-sammanhang skulle diskussionen och besluten sett helt annorlunda ut. Då hade man vägt en upprustning mot en

nedrustning. Man hade diskuterat den åländska modellen att förankra en avmilitarisering och neutralisering i FN. Man hade kanske till och med föreslagit, som Kvinnor för Fred, ett förbud mot kärnvapen på svensk mark och en kärnvapenfri zon i Norden som ett första steg mot ett totalt kärnvapenförbud.

Det byggprojekt på Tofta skjutfält, en förort till världsarvsstaden Visby, som nu hastas fram, är knappast ett svenskt militärt intresse. Däremot handlar det med all sannolikhet om en blivande NATO-bas som ökar

risken för rysk irritation. En NATO-bas i Visby ökar också risken för kärnvapengömmor på ön och därmed risken för utplåning av Gotlands befolkning.

Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen accepterar inte att krigshetsare styr den svenska freds- och säkerhetspolitiken. Därför bjuder vi in till en diskussion om alternativen på vårt höstmöte i Stockholm söndagen den 13 november 2016.

*Jan Strömdahl
ordförande*

Köp inga onödiga slipsar till FAR utan ta med honom till FMKK:s

HÖSTMÖTE

Söndagen den 13 november 2016 kl 11-15
På Solidaritetshuset, Tegelviksgatan 40, Stockholm

VI DISKUTERAR ALTERNATIVEN TILL UPPRUSTNING OCH KÄRNVAPEN
– ÄVEN PÅ GOTLAND

Medlemmar i FMKK är även välkomna till öppet styrelsemöte på samma plats
lördagen den 12 november kl 15-17

Välkomna!

Våra kontaktuppgifter

Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen
Tegelviksgatan 40, 116 41 STOCKHOLM
Telefon: 08-84 14 90
e-post: info@folkkampanjen.se
hemsida: www.folkkampanjen.se
Vårt Plusgiro är 30090-5

Medlemsavgiften är 350 kr för stödmedlemmar, 250 kr för vanligt medlemskap, 50 kr för familjemedlemmar och 125 kr för pensionärer, arbetslösa och ungdomar.

Redaktör och ansvarig utgivare för Medsols är
Eia Liljegren-Palmær. Telefon 0573-21 337.
E-post: eia_liljegren@swipnet.se

RIKSÅRSMÖTE 2017

Härmed kallas du till Riksårs mötet för Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen den 1-2 april 2017 i Solidaritetshuset, Stockholm. Vi börjar kl 12.00 på lördagen och kl 10.00 på söndagen.

Den 1 april är det öppet styrelsemöte som alla är välkomna till och den 2 april är det årsmötesförhandlingar och naturligtvis också ett föredrag av någon intressant person.

Glöm inte att skriva motioner och att nominera till styrelsen. Adresser och telefonnummer finns i kontaktrutan till vänster.

Avstyr Pyhäjoki!

Fortfarande finns förutsättningar att avstyra vansinnesprojektet med ett finsk-ryskt kärnkraftverk i Pyhäjoki vid Bottenviken. Men nu måste vi samla det svenska motståndet för ett fortsatt kärnkraftsfritt Bottenviken.

Fennvoima OY saknar fortfarande byggnadstillstånd enligt Kärnenergilagen för den planerade kärnreaktorn Hanhikivi 1. Finska regeringen uppger att de beräknar ta beslut i slutet av 2017 eller tidigt 2018. Trots detta har mycket omfattande arbeten sedan flera år tillbaka pågått på Hanhikivi, bland annat vägbyggen, utfyllnad och kringbyggnader.

Kraftig finsk oro

Under augusti 2016 har flera tunga instanser i Finland framfört sin oro och kritik rörande Fennvoimas kärnkraftsprojekt. Men vi vet inte om detta får någon betydelse för tillståndsbeslutet. I ett protokoll från finska strålsäkerhetsmyndigheten (STUK), som redovisades i finsk media då, uttrycker STUK sin oro över att säkerhetsfrågor inte har högsta prioritet i företaget. Myndigheten är också bekymrad över den ringa kärnkraftskompetensen i bolagets ledningsgrupp och att anställda på kärnkraftsbygget i Pyhäjoki har utsatts för påtryckningar.

Finska utrikesministeriet (UM) uttryckte i augusti 2016 sin oro över projektet: "Det finns risker anknutna till projektets finansiering, huvudentreprenörens kompetens, en fördröjning av projektets genomförande, helhetskostnaderna, lönsamheten, den interna situationen i Ryssland och Rysslands internationella relationer. De här riskerna kan genom projektet bredare återspeglas som problem även i relationerna mellan Finland och Ryssland", skriver UM i sitt utlåtande. En rapport från Utrikespolitisk institutet, beställd av finska regeringen, offentliggjordes 30 augusti 2016. Där

nämns kärnkraftverket i Pyhäjoki som ett exempel där Ryssland har utövat påtryckningar på Finland, och rapporten varnar för att Ryssland kan komma att ifrågasätta Finlands självständighet.

Stark svensk opinion

Hittills har tolv norrlandskommuner, på olika sätt, tagit avstånd från kärnkraftsbygget i Pyhäjoki. Det är Boden, Härnösand, Kalix, Kramfors, Piteå, Robertsfors, Skellefteå, Sundsvall, Timrå, Örnsköldsvik, Överkalix och Övertorneå kommuner.

Den 2 september 2016 skickade nätverket Kärnkraftsfritt Bottenviken ett brev till alla 36 kommunerna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland med rubriken *Hur bevarar vi Bottenviken fritt från kärnkraft?* Vi hoppas nu att kommunerna ska agera gemensamt på något sätt. Vi hoppas också att fler kommuner tar ställning mot kärnkraftverket. *Se brevet på hemsidan.* Många svenska myndigheter, kommuner, organisationer och privatpersoner har använt Finlands samråd enligt Esbo-konventionen för att framföra kritiska synpunkter på Fennvoimas miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Men Finland har tyvärr hittills inte tagit hänsyn till dessa synpunkter. Finlands regering har hittills inte fört något samtal med Sveriges regering i denna gränsöverskridande fråga.

Tiotusentals människor har skrivit sina namn på nätverket Kärnkraftsfritt Bottenvikens

namninsamlingar för att stoppa kärnkraftverket. Många svenska organisationer har väddat till Finlands regering och riksdag att inte bygga kärnkraftverket. 14 svenska och finska forskare har väddat till Finlands regering att avslå ansökan om kärnkraftsbygget.

Muddring i Bottenviken

I september 2016 har muddringsarbeten startat men redan har flera problem med bland annat oljeläckage förekommit. Fennvoima redovisade i sin MKB att de kommer att använda ett 190 hektar stort havsdeponiområde cirka 9,5 kilometer väster om udden Hanhikivi. Ur ett miljöperspektiv är muddring och dumpning problematiskt, och enligt svensk lagstiftning är det förbjudet att dumpa massor till havs, vilket Havs och Vattenmyndigheten (HaV) påpekade i sitt yttrande om Fennvoimas MKB. Detta är också förbjudet enligt det så kallade Londonprotokollet.

HaV skriver i sitt yttrande att det finns risk att muddermassorna förs från platsen med bottenströmmarna efter dumpning då deponiområdet inte har så kallad ackumulationsbotten, samt att vandringsrisk och lax som passerar dumpningsplatsen kan komma att ändra sina vandringsruttor.

*Lena Lagerstam
Kärnkraftsfritt Bottenviken*

Foto: MV Lefter
Pyhäjoki.

Lågt pris för uran, olja och gas

Uranpriset har nått en ny bottennivå, 23,75 dollar/pound. Priset på olja och gas ser ut att långsiktigt ligga lågt.

Detta gör att intresset för de svenska alunskiffarna successivt minskar (med ett undantag): Continental Precious Minerals har överlåtit alla kvarvarande tolv undersökningstillstånd i Ovikenområdet, Jämtland till ett troligen nystartat företag EU Energy Corp (företaget finns

inte på Sedar eller går att finna på Google). Detta är troligen ett sista försök av Continental att rädda vad som räddas kan.

Gripen Oil och Gas AB har släppt ytterligare undersökningstillstånd i Östergötland och har nu kvar 8 av ursprungligen 17 undersökningstillstånd. Företaget verkar vara konkursmässigt och har inte längre någon aktienotering. Aura Energy har släppt undersökningstillståndet Häggån nr 3 (mycket litet) i Ovikenområdet, Jämtland.

Och så det förvånande undantaget: Big Rock Energy AB har sökt undersökningstillstånd (gas och olja) för Stenstorp 1 i Falköpings kommun, Västergötland. Det tidigare undersökningstillståndet Falköping nr 1 har överförts från Big Rock Exploration AB till Big Rock Energy AB.

Båda dessa företag är dotterbolag till Ulrich & Co AB med hemvist i Vimmerby.

*Olle Holmstrand
nejtilluran@yahoo.com*

Historien om avvecklingen som inte blivit av

Framställt för Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen av Lasse Karlsson
Aktualiserad juni 2016

Sammanfattning

1976 fanns fem kärnkraftsreaktorer i Sverige. 1975 hade socialdemokraterna och moderaterna drivit igenom ett riksdagsbeslut om att bygga totalt 13 reaktorer. Under valrörelsen 1976 lovade centerledaren Thorbjörn Fälldin att han inte skulle sätta sig i en regering som startade en ny reaktor. Men för att inte äventyra den första borgerliga regeringen på 44 år gick han ändå med på att ladda Barsebäck 2. När ytterligare två reaktorer står klara att laddas hösten 1978 spricker regeringen och Thorbjörn Fälldin lämnar in sin avskedsansökan.

Efter Harrisburgolyckan 1979 beslutar riksdagen om en folkomröstning om kärnkraften. Väljarna får ta ställning till tre avvecklingsalternativ. Linje 3 innebär avveckling på 10 år. Linje 1 och 2 innebär att 12 reaktorer ska tas i drift och därefter avvecklas med hänsyn till behovet av el för upprätthållandet av sysselsättning och välfärd. Inget årtal angavs för när avvecklingen skulle vara avslutad. Något årtal fanns inte heller i regeringens proposition efter omröstningen. Socialdemokraternas skrev däremot i sin motion att "Det bör fastslås att den sista reaktorn i Sverige skall stängas senast år 2010". Detta blev också riksdagens beslut.

Skriften finns att läsa på <http://folkkampanjen.se>

Angelägen appell

Av Lasse Karlssons viktiga och mycket användbara historik *Historien om avvecklingen som inte blivit av* (aktualiserad juni 2016) framgår att Sveriges riksdag nu drivit en atomenergipolitik i 60 år. Men som titeln visar har ännu ingenting definitivt gjorts för en avveckling av den livsfarliga, dyra och onödiga kärnkraften.

Efter den blocköverskridande ramöverenskommelsen som kom 10 juni 2016 efter Energitröskommisionens arbete kan enligt Vattenfall resterande reaktorer kanske fasas ut mellan 2040 och 2045. Då har 60-65 år av ständiga svek, förseningar och bristande engagemang från partier och regeringar efter Folkomröstningen tagit hårt på kärnkraftsmotståndet. Till den sista stora manifestationen inför omröstningen i mars 1980 kom till Stockholms Stadion omkring 25 000 deltagare. Men Linje 3:s NEJ förlorade med 0,4 procent mot den svekfulla jassalinen (S+FP).

Sedan dess har vi kämpat i motvind och alltför många av oss aktiva har blivit gamla. Trots att vi tror att majoriteten svenskar i dag vill bli av med kärnkraften för gott, är det svårt att få med de unga i kampen. Facebooks FMKK-sida följs och uppskattas av 3 000-4 000 personer, varav många är unga. Men steget från sympati till ansvar och aktivt arbete är långt. Våra budgetprognoser visar på en oroande ekonomisk nedgång för gåvor och medlemsavgifter. Tidigare års engagemang i Al-medalen med debattprogram, aktiv medlemsvärning, tält med information och försäljning av solflaggor och solmärken var till stor hjälp ekonomiskt, men har inte kunnat ersättas av andra intäkter.

Milkas avsevärda bidrag från staten under ett tiotal år har naturligtvis haft stor betydelse för Folkkampanjens arbete och satsningar. Men stödet är strikt riktat enbart mot de insatser som Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) och Kärnavfallsfonden godkänner. Just nu befinner sig bidraget till Milkas i ett dödläge genom politisk passivitet. Regeringen via Miljö- och energidepartementet sitter på beslutet om förlängning av perioden. Uteblir statens stöd till de folkrörelser som bevakar och informerar om kärnkraften blir beroendet av gåvor och medlemsavgifter ännu större.

Vi är beroende av er alla genom åren trogna och hoppas förstås på fler medlemmar! Allt fler betalar via internet och då behövs inte längre avsändarnamnet anges. Det dyker upp automatiskt till kansliets stora glädje! Kryssa för GÅVA och medlemsavgift. Vi vet att många av våra medlemmar, trots motståndet och känslan av att kampen ibland känns fruktansvärt hopplös, behåller ansvaret för våra efterkommande. Det hedrar er! Dubbla exemplar av Medsols kan dyka upp för dem som är både prenumeranter på Miljömagasinet och FMKK-medlemmar. Ge gärna bort det ena exemplaret och försök värva en ny medlem!

Vårt motstånd har haft betydelse och vi kan trots allt glädjas över att förespråkarna för kärnkraften i vårt land håller på att förlora. Vi måste hålla ut tills vi vunnit! Kärnkraften ska avvecklas! Använd inbetalningskortet i dag!

Plusgiro: 30090-5

KAMPEN GÅR VIDARE!

*Eduardo Hornos Ledoux
Paul Rimmerfors*

Energiöverenskommelsen – mest på gott men med klara brister

I juni presenterade Energiförskommisionen en överenskommelse mellan fem partier, M, KD, C, S och MP, det vill säga en betryggande majoritet i riksdagen. Det är utmärkt att politikererna äntligen lagt fast en blocköverskridande, långsiktig energipolitik.

Det mest positiva är att man slagit fast att ha som mål att Sveriges energiförsörjning senast 2040 ska baseras på 100 procent förnybar energi, fullt realistiskt. Att inte sätta målet tidigare beror i huvudsak på trafiken. Som utredningen, *Fossilfrihet på väg*, SOU 2013:84 och 85, över tusen sidor och med alla svenska experter inblandade, visat, är det inte möjligt att redan 2030 köra alla fordon fossilfritt. Däremot kan elförsörjningen

klaras av med helt förnybar energi senast 2035, vilket regeringen föreslog i våras.

Sveriges elförsörjning 2035, min tolkning av regeringens förslag.

Vattenkraft

Energiöverenskommelsen resulterade i att fastighetsskatten sänktes till 0,5 procent för alla vattenkraftverk. En sänkning av avgiften för små vattenkraftverk är välmotiverad men jag tycker det är fel att sänka fastighetsskatten även på de stora vattenkraftverken, > 10 MW. De är ju rena sedelpressarna och har råd att betala!

Kärnkraft

De stora kraftbolagens utpressningsfasoner när det gäller kärnkraften borde inte få förekomma

i ett civiliserat samhälle. De hotade med att stänga ner kärnkraften om de inte fick skattefrihet. Men är det något som ska beskattas i en cirkulär ekonomi så är det ändliga, miljöfarliga resurser, till exempel uran. Om inte kärnkraft ska beskattas, vad ska då beskattas i ett hållbart kretsloppssamhälle? Kraftbolagen fick tyvärr som de ville, till min förvåning med stöd av Naturskyddsföreningen!

Borttagande av fastighetsskatten på stora vattenkraftverk och kärnkraftverk innebär minskade skatteintäkter på cirka tio miljarder kronor per år, något som svenska elkonsumenterna utom den elintensiva industrin nu ska betala med höjd elskatt.

De stora vinnarna på den politiken är förutom Vattenfall de utländska kraftbolagen Eon och Fortum samt Finland, som im-

porterar hela produktionen från en av Forsmarksreaktorerna.

Energiförskommisionen medger tyvärr att nya reaktorer får byggas trots att de samtidigt vill att Sveriges energiförsörjning senast 2040 ska baseras på 100 procent förnybar energi. Inte lätt att begripa hur Energiförskommisionen tänkt här?

Men jag tror att ingen är intresserad av att investera i nya kärnkraftsreaktorer, det blir alldeles för dyrt. Varje ny reaktor medför under sin livstid enligt mina beräkningar en merkostnad på cirka 300 miljarder kronor jämfört med förnybara alternativ. Ska räkningen för eventuella nya reaktorer skickas till Liberalerna och Sverigedemokraterna?

Förslaget att äntligen ratificera Parisöverenskommelsen om utökat försäkringsansvar för kärnkraftsolyckor till 1200 miljoner euro är bra, men otillräckligt. Kostnaderna för kärnkraftsolyckor i världen så här långt handlar om tusentals miljarder, något som skattebetalarna i huvudsak får stå för.

Vindkraft

De som för några år sedan satte sig på vindkraft har idag stora lönsamhetsproblem på grund av det låga elpriset. Elcertifikatsystemet ska förlängas och utvidgas med 18 TWh till 2030. Det är bra, men helt otillräckligt för de som de senaste åren investerat i vindkraft.

Här måste regeringen vidta åtgärder för att rädda kvar stora

delar av svensk vindkraft. Ett förslag kan vara att de mest utsatta vindkraftverken får en tilldelning på två eller tre certifikat per kWh. Förslaget att slopa anslutningsavgifterna till elnätet för havsbaserad vindkraft är bra, men även anslutningsavgifterna för landbaserad vindkraft bör sänkas. De är i dag ohemult höga.

Energieffektivisering

Energiförskommisionen jobbar nu vidare med att föreslå mål och åtgärder för energieffektivisering.

SERO har föreslagit så kallade vita certifikat, ett system som är vanligt utomlands för att stimulera energieffektivisering. Det återstår att se hur Energiförskommisionen ställer sig till vårt förslag. Åtgärder på användarsidan kan också bidra ordentligt till att bland annat begränsa det maximala effektbehovet. Dessutom bör rörliga nätavgifter införas för att öka motivationen för att spara på el.

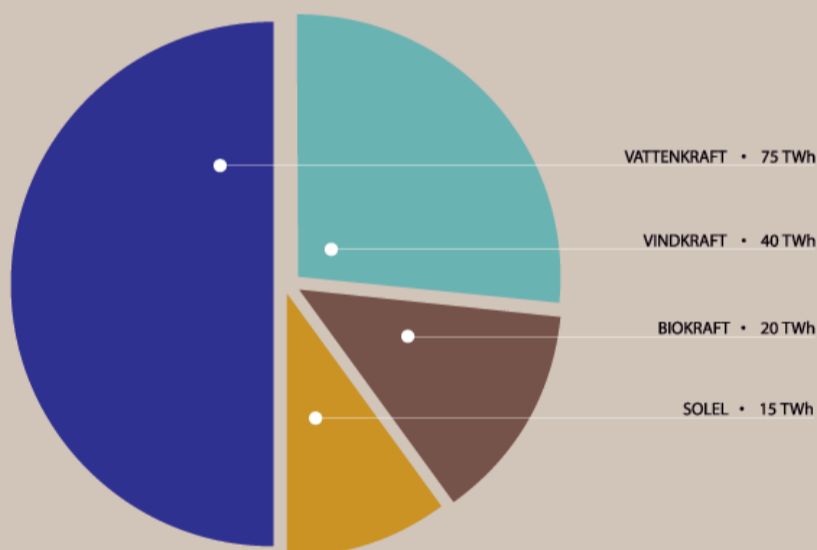
Sammantaget tycker SERO att energiöverenskommelsens fördelar överväger nackdelarna. Målet 100 procent förnybart ligger helt i linje med SERO:s politik sedan många år. Nu gäller det att se till så att målet uppnås. Energiförskommisionens löfte om regelbundna kontrollstationer med början 2018 för att säkerställa att målet uppnås inger förhoppningar.

*Text och illustration:
Göran Bryntse*

*Tekn Dr
Ordförande i SERO
Vice president i EREF,
European Renewable Energies
Federation
Assisterande professor i
Energieffektiv Teknik vid
Strömstad Akademi*

Elförsörjning 2035

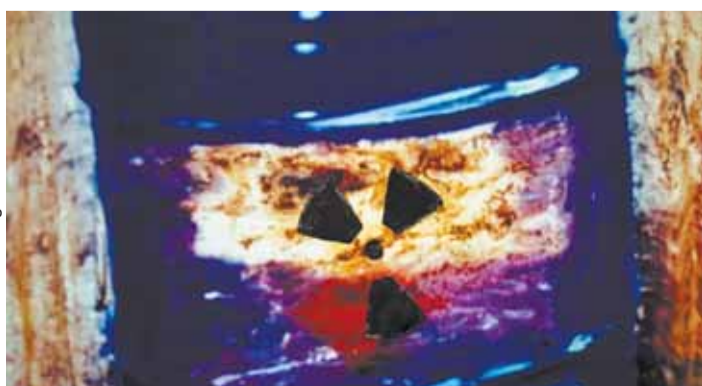
Tolkning av regeringens politik

formal • 2016-04-13

*Figur: Tolkningen av regeringens politik
Vattenkraft 75 TWh
Vindkraft 40 TWh
Biokraft 20 TWh
Solel 15 TWh*

Tjernobyli 30 år och Slutförvaring?

Foton: Charlotte Thege

Ann Andréns utställning som i aktualiserad form visas 2016 efter nio tidigare tillfällen (1998-2011) runt om i landet

Kungsträdgården i Stockholm 18-23 april.
Medlefors, Skellefteå. Internationella konferensen Kärnkraftsfritt Bottenviken i samarbete mellan Sverige och Finland 21-22 maj.
Umeå Kulturhus 28 september-14 oktober.
Skellefteå Bibliotek 24 oktober-5 november.

Utställningen, som donerats av Ann André till FMKK, är därefter ledig och kan beställas genom kansliet eller mig. FMKK kan betala för transporter mellan orter och i förekommande fall för föreläsares tågresor, till exempel Bo Levins medverkan med sin film *Strålände spår*. Tidigare har intresse hörts av från Värmlandsgruppen och från Sunne. Aktivt samarbete äger rum med Kvinnor för Fred. *Paul Rimmerfors*

Ann André

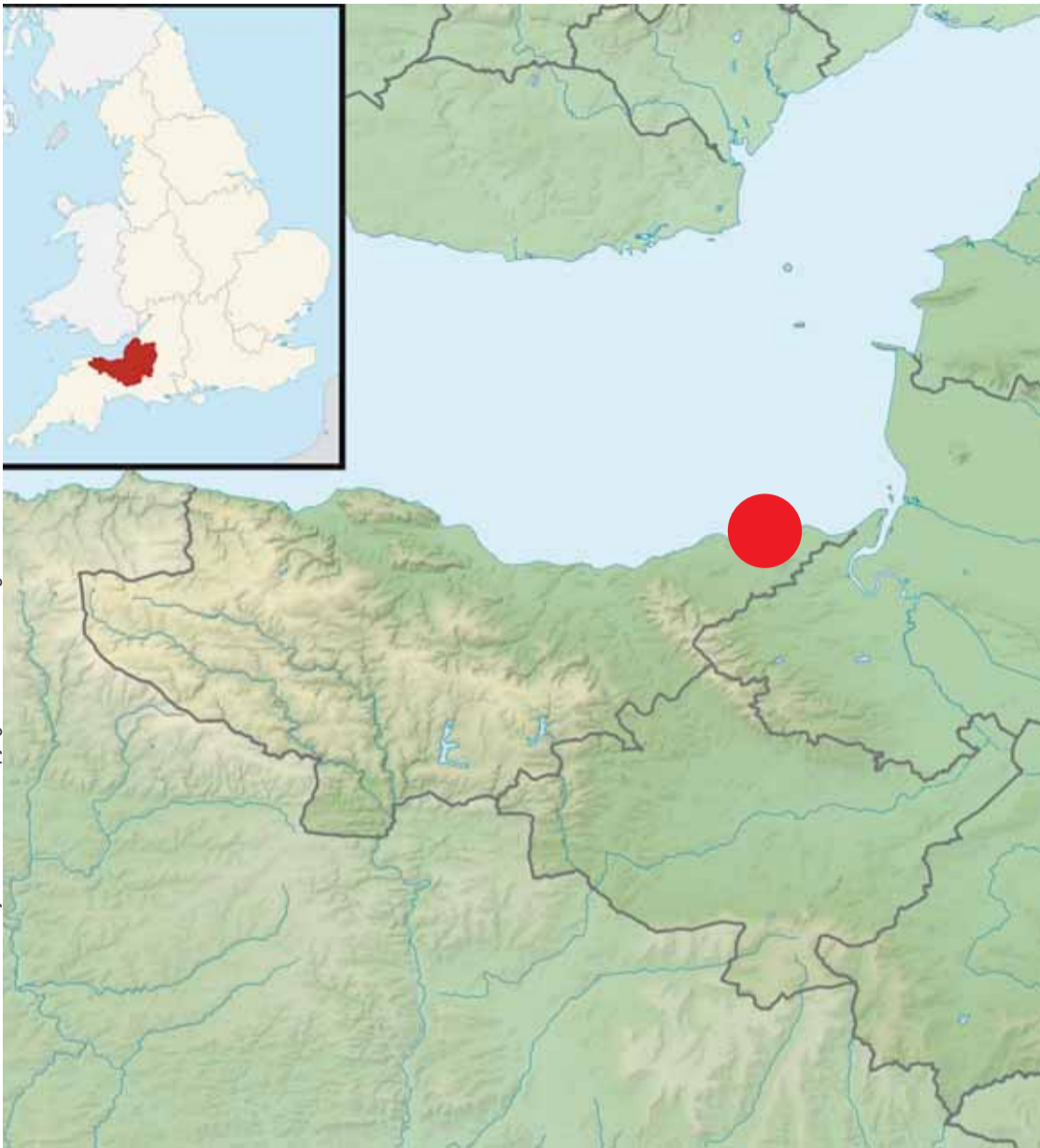

Bild: Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right

Bridgewater syns på den mindre kartan. Vid den röda punkten; Hinkley Point C.

Stoppa vansinnet!

I Somerset i sydvästra England planeras ett jättestort kärnkraftsbygge, Hinkley Point C. Det ligger alldeles i anslutning till Bridgewaters stora naturreservat. Tre reaktorer ska byggas där av franska EDF (Electricité de France) med finansiell hjälp av Kinas statsägda energibolag.

För att affären ska löna sig för dessa bolag har England lovat att de får ta ut ett fast pris för elen. Ett pris som i dagsläget är mer än dubbelt så högt som marknadspriset för el är i dag. De storförbrukande industrierna får rabatt, så det är alltså den vanliga hushållsströmmen som kommer att kosta skjortan. Flera länder anser att detta är subventioner.

EU-domstol stärker Hinkley
Tio tyska och österrikiska energileverantörer överklagade EU-kommissionens bifall för subventioner i höjd av flera miljarder euro för kärnkraftsbygget Hinkley Point C till EU-domstolen. Domstolen godkände inte klagan och har avvisat den i slutet av september.

I viss mån är energileverantörerna ändå nöjda.

– Frånsett uppmärksamheten vi har fått, har vi visat juridiska och ekonomiska problem i den

energiinternas marknaden, menar Sönke Tangermann från Greenpeace Energy, en av de tio överklagande. I första hand handlar det nämligen inte om att vi känner oss ekonomiskt drabbade och inte heller om att vi befärar att den brittiska kärnkraften främjas. Det är framför allt de riktlinjer kommissionen drar upp för den framtida europeiska energipolitiken som är viktiga, kommenterar Tangermann.

– Även fortsättningsvis kommer vi att engagera oss mot Hinkley Point och andra kärnkraftprojekt i Europa med all kraft, just därför att Storbritannien, Electricité de France (EDF) fortsätter med sina projekt som strider mot allt ekonomiskt, socialt, miljö- och marknadsmässigt förstånd.

Frånsett de tio energileverantörerna har även Österrikes och Luxembourgs båda regeringar överklagat EU-kommissionens biståndsbeslut för Hinkley Point C.

Ubåtar till brittiska flottan

Så kärnkraftsmotståndet fick ingen hjälp från EU. Men det hade vi inte heller väntat oss för det är mäktiga krafter som vill bygga. Facket säger att det ger minst 25 000 nya jobb, regeringen att framtidens elför-

sörjning är beroende av detta kärnkraftverk. Men det finns även politiker som är skeptiska och ifrågasätter om det är rimligt att satsa så mycket på ett ställe och att just satsa på de reaktorer som ska byggas: Det är nämligen tre tryckvattenreaktorer av samma typ som i Olkilouto och Flamanville. två projekt som inte har varit speciellt lyckosamma.

Nämnas bör också att en av byggherrarna är Areva och bland underleverantörerna finns storföretag som Babcock och Rolls Royce alla tre även involverade i de nya kärnvapenbestyckade ubåtar som ska byggas för den brittiska flottan.

Så stoppa detta vansinne! Det finns alternativ.

Sanni Gerstenberg
Eia Liljegren-Palmer

Källor: *iwr.de (Internationales Wirtschaftsforum. Regenerative Energien, Münster, Tyskland), 30/9 2016; SPRU 20160926 University of Sussex*

¹ Greenpeace Energy, Oeko-strom AB Österrike och åtta kommunala el-bolag: Aalen, Bietigheim-Bissingen, Bochum, Mainz, Mühlacker, Schwäbisch-Hall, Tübingen, Filstal.

Farlig kunskap

MEDSOLS
REDAKTÖR

Ju mer jag läser om de pågående eller planerade kärnkraftsbyggena i Europa, desto mer förvånad blir jag över den okunskap som råder, inte minst bland de europiska politikerna. Fortfarande påstås att kärnkraften är ren, en del säger till och med att den är den renaste energikällan. Avfallsfrågan lyser med sin frånvaro, likaså kopplingen till kärnvapen.

De fem länder som har vetorätt i säkerhetsrådet har alla kärnvapen. Därför blir det aldrig något förbud mot dessa trots att massförstörelsevapen inte är tillåtna enligt folkrätten. Kärnvapen räknas tydligen

inte dit vilket är obegripligt. Var dessa länder får sitt plutonium eller höganrikat uran ifrån tas inte upp. Vi vet, makt-havarna vet.

Därför måste kampen för ett kärnkraftsfritt Bottenviken fortsätta med oförminskad styrka, som du ser av artikel av Lena Lagerstam. Det är viktigt att inga fler reaktorer byggs. Ju fler reaktorer desto mer plutonium. Ju fler norrlandskommuner det är som säger nej till Pyhäjoki, desto starkare hörs vår röst över till de finska beslutsfattarna. Om din kommun inte har sagt nej, så försök att påverka dina lokalpolitiker att ta upp frågan och säga ifrån. Du kan också stödja kampen med en gåva (Plusgiro 30090-5), den behövs verkligen!

Eia Liljegren-Palmer

Kvinnor för Fred genomför just nu en namninsamling med kravet att Norden ska bli en kärnvapenfri zon.

En regering kan bevilja eller vägra tillstånd för införsel av kärnvapen utan att fråga riksdagen. Ett sådant juridiskt bindande förbud har Finland och även Nya Zeeland. Åtta kärnvapenfria zoner finns redan, de omfattar hälften av jordens landområden. En kärnvapenfri zon i Norden är en åtgärd för att förhindra kärnvapenmakerna tillträde.

Insamlingsistor går att ringa och beställa, eller finns att ladda ner från KFF:s hemsida: <http://www.kvinnorforfred.se>

EPR-reaktor – ett monumentalt fiasko

Frankrike. EPR (Europeisk tryckvattenreaktor) är den tredje generationens tryckvattenreaktor utvecklad av den franska kärnkraftskoncernen Areva. En av dem befinner sig under byggnation i Flamanville (Manche, Frankrike), en i Olkiluoto (Finland) och ytterligare två i Taishan (Kina). I Finland och Flamanville har dessa byggen vållat årtal av fördröjning och krävt enorma merkostnader i höjd av flera miljarder euro. Fler EPR är projekterade, Hinkley Point C och Jaitapur (Maharashtra, Indien) – mitt i ett jordbävningssområde.

Sanni Gerstenberg

Källa: *Sortir du nucléaire, www.sortirdunucleaire.org*

Demonstration mot EPR i Flamanville

Frankrike. Mottot var: Sluta med byggplatsen EPR – onödig, kostsam, farlig. Sluta med lagning av reaktorer, 30 år gamla eller ännu äldre – rena förlusten.

Över 5 000 människor deltog på lördagens protestmarsch trots stora hinder från officiell sida rörande säkerhetsbestämmelserna och dessutom extremt dåliga väderförhållanden (regn, hagel, storm). Marschen ledde till reaktorbyggplatsens ingång (kl 15-18). På kvällen uppträdde kända musikgrupper på en konsert ("fri entré"). Söndagen ägnades åt föreläsningar. Deltagarna på demonstrationen kom huvudsakligen från de omgivande regionerna, Normandie, Bretagne och Pays de Loire. Även delegationer från andra "heta" områden var på plats – Bure (planerad slutförvaring), Fessenheim (Frankrikes äldsta kärnkraftsanläggning, svagast och mest osäker) och Hinkley Point C.

Till arrangörerna, den västfranska antikärnkraftsrörelsen (Le Collectif Anti-Nucléaire Ouest) hör ett större antal miljöföreningar, fackföreningar, politiska partier och enstaka medlemmar.

Sanni Gerstenberg

Källa: www.can-oest.org